

Ukrajina: veliki apetit za maziva

S godišnjom potražnjom većom od 400000 metričkih tona, Ukrajina je postala drugo najveće tržište maziva u istočnoj Europi, ispred nje je samo Rusija. Međutim, Ukrajina proizvodi vrlo malo od količine koju troši, u 2003. je proizvela manje od pola onoga što je potrošila.

U nedavno objavljenim istraživanjima ukrajinske konzultantske tvrtke piše kako je domaća proizvodnja prošle godine napravila veliki korak naprijed. Međutim, tvrtka Lubricants Marketing Studio sa sjedištem u Kijevu, predviđa da takav trend neće potrajati. Temeljna prepreka je manjak baznog ulja u odnosu na potrebe tržišta.

Prema istraživanju ukrajinskog tržišta maziva pod nazivom Ukrainian Lubricants Market – 2004, prošlogodišnja potražnja iznosi 412000 tona. Ta količina predstavlja rast od 2 % u odnosu na 2003. Također podrazumijeva i udio od 7 % u ukupnoj europskoj potražnji.

Usprkos svom „apetu“ za maziva, Ukrajina ulaže velike napore kada je riječ o proizvodnji maziva. Država je proizvela samo 222000 tona u 2004., a to je iznosilo 16 % više u odnosu na godinu prije.

Direktor Lubricants Marketing Studia, Vladimir Svyatnenko, smatra da je krivac za takvu situaciju stanje na državnom tržištu baznih ulja. On ističe da je glavni problem deficit baznih ulja, jer Ukrajina ima samo jednog proizvođača baznih ulja, Ukranafta, koji posjeduje pogon u Kremenčugu. Proizvodni kapacitet tog postrojenja je 380000 tona ulja razine kvalitete API grupe I godišnje. Međutim, Ukranafta većinu proizvedene količine koristi za proizvodnju vlastitih maziva uglavnom na veliko, a veći dio ostatka izvozi. Samo manji dio baznih ulja koje Ukranafta proizvede su dostupni nezavisnim proizvođačima u Ukrajini. Osim toga, nije bilo praktično uvoziti u Ukrajinu ruska bazna ulja. Umjesto toga, Rusija je slala gotove proizvode maziva, a ti proizvodi su zajedno s proizvodima Ukranafte smanjivali ukrajinsku nezavisnost, tj. utjecaj na održavanje cijena. Dosljedno tome, država je omogućila stvaranje situacije nedovoljnog stvarnog proizvodnog kapaciteta (blending) maziva, za koju je Lubricants Marketing Studio procijenio da maksimalno iznosi 750000 tona godišnje.

Istraživanje tvrtke Lubricants Marketing Studio je pokazalo da Ukranafta drži 34 % tržišta gotovih mazivnih proizvoda. Ruske rafinerije Lukoil, Yukos i Slavneft pokrivaju oko 25 %. Udio na tržištu nezavisne ukrajinske tvrtke Azmol iznosi 9 % i zauzima nešto udaljenije treće mjesto iza prethodnog Lukoila čiji udio je 17 %. Pored Azmola postoji još samo dvadesetak proizvođača finalnih maziva - bladera u Ukrajini.

Lubricants Marketing Studio je izjavio da se na ukrajinskom tržištu natječe gotovo 160 trgovackih naziva finalnih maziva, od kojih većinu uvoze male trgovacke tvrtke koje ciljaju na najkvalitetniji segment tržišta maziva za vozila.

Veliki broj sudionika na tržištu stvara pojačanu konkurenčiju, što još ukazuje i na jako uočljivi poslovni potencijal u ovom segmentu. Uvoznici ostaju na izoliranom manjem dijelu tržišta, jer se ne mogu natjecati s cijenama proizvoda iz Ukrajine i zemalja bivšeg Sovjetskog Saveza. Potrošnja maziva u većim pakiranjima

(kontejneri auto ili željezničke cisterne i veće isporuke u bačvama) pokriva oko 74% ukupne potražnje za mazivima u 2004. u odnosu na samo 26 % potražnje za ambalažiranim proizvodima.

U ukupnom obujmu potražnje za mazivima u 2004., 55 % su zauzimala ulja za vozila, 39 % industrijska ulja, a preostalih 6 % je otpadalno na masti.

Kvaliteta maziva korištenih u Ukrajini je općenito niska. Na primjer, većina konzumiranih motornih ulja za osobna vozila pogonjena benzinom u 2004. su ekvivalentna razini kvalitete API SE grupe, dok većina ulja za dizelove motore su razine kvalitete API CB ili CC grupe. Bez obzira na to, kako je zemlja počela zamjenjivati stara vozila i zastarjelu opremu i potražnja se počela usmjeravati prema višoj kvaliteti proizvoda.

Lube Report, July, 2005

Prognoza: predvodnik cijena na tržištu

- trendovi koji utječu na smanjivanje cijena baznih ulja grupe I

Diljem većine svijeta ExxonMobil je priznat kao svjetski predvodnik kada je riječ o određivanju cijena baznih ulja koja se koriste u industriji maziva. Međutim, prema podacima istraživanja provedenih od industrijskih konzultanata, njihova uloga predvodnika bi tijekom sljedećeg desetljeća mogla biti dovedena u pitanje.

Prilikom nedavnog tjednog objavljivanja rezultata istraživanja, tvrka Kline and Co. je zaključila da će izgradnja novog kapaciteta za proizvodnju baznog ulja na području u Aziji, Pacifiku i Srednjem istoku pomoći stvaranju globalnog tržišta, sa četiri glavna izvozna dobavljačka centra, od kojih će svaki biti fokusiran na različite razrede kvalitete baznog ulja. Istodobno, tržište će postati sve više segmentirano po pitanju kvalitete.

„To bi moglo otvoriti vrata proizvođačima grupe razine kvalitete II kao što je Motiva i trgovcima kao što su ConocoPhillips i Flint Hills na način da imaju veći utjecaj na određivanje cijene dok proizvodi razine kvalitete grupe II zamjenjuju proizvode razine kvalitete grupe I kao udarnog proizvoda iz palete baznih uja,“ izjavio je Bill Downey, potpredsjednik i voditelj Kline's Petroleum and Energy Practice. „Za razinu kvalitete grupe III, sjeverokorejski proizvođači SK Corp. i S-Oil, kao i njihovi trgovачki partneri mogli bi postati novi predvodnici koji će određivati cijene na temelju potražnje za zapadna tržišta.“

Kline je izjavio da Sjeverna Amerika i Zapadna Europa trenutačno imaju kontrolu nad određivanjem cijena na globalnom tržištu, zahvaljujući viškovima baznih ulja razine kvalitete API grupe I i II koju izvoze u ostatak svijeta. Međutim, u zadnjih nekoliko godina SK i S-Oil su postali dominantni svjetski proizvođači razine kvalitete grupe III, dok će ostali Pacific Rim proizvođači sagraditi postrojenje za proizvodnju ulja razine kvalitete grupe III u sljedećih nekoliko godina.

U dodatku, multinacionalni proizvođači baznih ulja i ostalih proizvoda iz nafte objavili su planove za izgradnju tri pogona za proizvodnju baznih ulja kao dio gas-to-liquid (GTL) tehnologije proizvodnje u Kataru do 2011. Očekuje se da će ti projekti

proizvoditi bazna ulja čija radna svojstva su podjednaka s polialfaolefinima (PAO) te će zato biti opisana kao ulja razine kvalitete grupe III-plus.

Konačni rezultat će biti dva nova ključna mesta ponude visoko rafiniranih baznih ulja jer će većina konzumiranih količina biti trošena u Sjevernoj Americi i zapadnoj Europi.

Stariji savjetnik Kline Milind Phadke izjavio je da će Zapadna Europa i dalje biti glavni dobavljač proizvoda razine kvalitete grupe I za ostatak svijeta, a Sjeverna Amerika za proizvode razine kvalitete grupe II. Međutim, čak i ako ove regije izvoze svoje viškove u navedenim razredima kvalitete, trebat će uvoziti veće količine razine kvalitete grupe III i III-plus iz Azije/Pacifika i Srednjeg istoka. Kako razina kvalitete grupe III i III+ zadire u ponudu tržišta razvijenih država posebice Europe, ali i drugih proizvoda razine kvalitete grupe II, proizvođači iz Azije i Srednjeg istoka će pomicati svoje velike viškove u Europu i Sjevernu Ameriku kako bi pridobili dio utjecaja na određivanje cijene.

Prema Klineovom istraživanju pod nazivom „Global Business Opportunities in the Lubricant Basestocks Industry, 2004-2020,“ doći će ne samo do promjena u zemljopisnim trgovackim modelima već i u utjecaju koji različiti dobavljači vrše na cijene. Dok će ExxonMobil ostati dominantan na području dobavljača razine kvalitete grupe I i u Europi i u Sjevernoj Americi, Motiva će vrlo vjerojatno postati najveći dobavljač razine kvalitete grupe II za Sjevernu Ameriku i ustajati da postigne još jače vodstvo kada završi ekspanziju svog postrojenja u Port Arthuru, Texas, na 15000 barela na dan. Taj će projekt, čiji rok početka je zakazan za siječanj, povećati kapacitet postrojenja na 40000 b/d. Drugo najveće postrojenje na američkom kontinentu s kapacitetom proizvodnje od 21900 b/d je namijenjeno proizvodnji razine kvalitete grupe II, a u vlasništvu je Excel Paralubesa, joint venture (zajedničkog ulaganja) između ConocoPhillipsa i Flint Hill Resourcesa.

SK i S-Oil su najveći svjetski proizvođači proizvoda razine kvalitete grupe III, s kombiniranim proizvodnim kapacitetom od 23000 b/d. GTL-ovo postrojenje planirano za izgradnju u Kataru će imati kombinirane kapacitete od 48400 b/d – uključujući 30800 b/d kapaciteta iz zajedničkog ulaganja ExxonMobila i Katara.

Kline je izjavio da je moguće da ExxonMobil postane lider u određivanju cijena za proizvode razine kvalitete grupe I i baznih ulja dobivenih GTL tehnologijom, dok će ostali dobavljači preuzeti veću kontrolu u ostalim razinama kvalitete.

Vjerujemo da će proizvođači poput Motive i Flint Hillsa biti najveći globalni trgovci ili veletrgovci baznih ulja razine kvalitete grupe II. Stoga, da žele, mogli bi povisiti cijene razine kvalitete grupe II i postaviti ih suprotno uvrđivanju cijena te grupe na temelju ExxonMobilovog utvrđivanja cijena razini kvalitete grupe I, stav je Geeta Agashe, direktora Petroleum and Energy Practica.

Ukoliko proizvođači razine kvalitete grupe II poput Motive i Flint Hillsa počnu određivati cijene svojih proizvoda bez referenci na određivanje cijena razine kvalitete grupe I i ako budu vrlo agresivni u svom određivanju cijena, što bi moglo biti posljedica toga da proizvodi razine kvalitete grupe II žele prodrijeti u formulacije proizvoda razine kvalitete grupe I, onda će dobavljači razine kvalitete grupe I poput

ExxonMobilu biti prisiljeni slijediti njihovo vodstvo i svesti proizvode razine kvalitete grupe I na nižu cijenu od one koja je utvrđena grupe II. Slično tome, SK i S-Oil imaju takav utjecaj na određivanje cijena za proizvode razine kvalitete grupe III.

Ako dođe do tih promjena, izjavio je Kline, one će pomoći proizvođačima blenderima maziva. Agashe je mišljenja da će implikacija za kupce u najvećem broju slučajeva biti ta da ulogu određivanja cijena na tržištu neće imati samo jedan dobavljač, već više njih, što je za kupce jako dobra vijest.

Caterpilar ponovno s ExxonMobilom

ExxonMobil je početkom rujna 2005. godine sklopio s tvrtkom Caterpillar Inc. novi petogodišnji ugovor o opskrbi njegovih tvrtki finalnim mazivima. ExxonMobil, jedini dobavljač Caterpillara od 1987., sada će postati i ekskluzivan dobavljač za 30 tipova maziva Caterpillarovim tvornicama i distributerima diljem svijeta.

Novi ugovor pokriva područja maziva za motore, za transmisije, hidrauličke sustave i maziva i zazadnji pogon. Tvrte su izjavile kako su radile zajedno radi razvoja proizvoda pod brandom Caterpillar. Službeni predstavnici, također su izjavili da je prodaja proizvoda čiji je dobavljač ExxonMobil prosječno narasla za 10 % godišnje u zadnjem destljeću.

Caterpillar sa sjedištem u SAD-u, tvrdi da je vodeći svjetski proizvođač opreme za građevinske i rudarske opreme, dizelove motore, plinske motore i industrijske plinske turbine. ExxonMobil ima sjedište u Irvingu, Texas u SAD-u i drugi je po redu svjetski dobavljač maziva.

Lube Report, September, 2005

Vlada je sve bliže kupovini maziva na biljnoj osnovi

Koliko će biti potrebno biljnog ili životinjskog ulja da bi se udovoljilo SAD-ovom zakonu čija je namjera potaknuti rast potražnje biorazgradljivih maziva i sličnih proizvoda? Možda će 29 % sadašnje proizvodnja takvih baznih sirivina biti dovoljno samo za hidrauličke tekućine za pokretnu hidrauličku opremu. Isto tako, možda će trebati čak 71 % biorazgradljivih sirovina za tzv. maziva koja se nanose rasprskavanjem s poboljšanim svojstvom prodiranja.

Ta dva tipa maziva su među prvima koje je odredilo Ministarstvo poljoprivrede (Department of Agriculture) i koji su odnedavno pod posebnim vladinim zaštićenim programom nazvanim Federal Biobased Products Preferred Procurement Program ili Program preferiranog nabavljanja proizvoda na biljnoj osnovi podržan od vlade. Zahtjevi za kvalitetom i ostali sadržaji programa još su u fazi razrade. Međutim, predlagači programa tvrde da određenjem tipova maziva i završetkom razrade ubrzavaju stupanje zakona na snagu. Dužnosnici su izjavili da bi zakon trebao potaknuti vladinu kupnju maziva za poljoprivredu tijekom druge polovice ove godine. Program nabave i kupnje, u pokušaju da se zaštite američki farmeri, autoriziran je uredbom pod nazivom Farm Security and Rural Investment Act of 2002. Još uvijek nije stupio na snagu s obzirom da su državne agencije izgubile dragocjeno vrijeme

zadnjih godina u definiranju, intervencijama i posredovanjima kako bi definirale tipove proizvoda na koje bi zakonski propis trebao utjecati te količinu poljoprivrednih proizvoda na biljnoj osnovi koja bi se odabrala za korištenje. U siječnju 2005. je Ministarstvo poljoprivrede državnim agencijama dalo rok od godinu dana za provedbu plana koji će dati prednost proizvodima (mazivima) na biljnoj osnovi.

Ministarstvo poljoprivrede je odredilo šest tipova proizvoda na koje će se odnositi zakon. Lista je različita u odnosu na prijašnje. Osim hidrauličkih tekućina za pokretnu hidrauličku opremu i maziva koja se nanose rasprskavanjem s poboljšanim svojstvom prodiranja, uključeni su i razgradljivi krovni premazi na osnovi amonijakovih spojeva, premazi za spremnike za vodu, aditivi za dizelska goriva, posteljinu (bedding), lanenu posteljinu za krevet (bed linens) i ručnike (towels). Dužnosnici su izjavili da Ministarstvo poljoprivrede planira finalizirati još šest pravila koja određuju još desetke drugih proizvoda tijekom sljedeće porezne godine.

Istdobro Ministarstvo poljoprivrede još uvijek definira zahtjeve za kvalitetom, posebice za šest kategorija proizvoda. Tako se preporuča da tekućine za pokretnu hidrauličku opremu sadrže najmanje 24 % baznih ulja biljnog ili animalnog porijekla. Dužnosnici su naglasili da je to najniža predložena razina za testirane tekućine pri čemu su sugerirali da bi viši sadržaj navedenih baznih ulja u formulacijama adekvatnih proizvoda mogao stvoriti poteškoće pri primjeni zbog zahtijevanih viših razina radnih svojstava. Za maziva koja se nanose rasprskavanjem s poboljšanim svojstvom prodiranja, Ministarstvo poljoprivrede je preporučilo minimalni sadžaj biljne osnove od najmanje 71 %. Također je naglašeno u javnosti da će Ministarstvo poljoprivrede prihvati komentare javnosti vezane za prijedlog programa, ali najkasnije do 60 dana prije njegove finalizacije.

Program preferirane nabave zahtijeva od federalnih agencija da daju prednost izboru proizvoda na biljnoj osnovi pred konvencionalnim alternativama dokle god su radna svojstva i troškovi jednakci.

„U nekim slučajevima to znači da će dobavljači proizvoda na biljnoj osnovi morati sniziti cijene ili će biti isključeni iz programa,“ izjavio je Steven L. Devlin, industrijski specijalist u Iowa State University's Center for Industrial Research and Service, koji se ugovorom obvezao da će pomoći pri uvođenju programa preferencije. Međutim, to je i bio cilj ovog programa - povećati količine tako da bi se dobavljači mogli odrediti prema najnižoj cijeni.

Iako se od državnih agencija ne zahtijeva da provedu program preferencije prije siječnja 2006., već su ga neke počele provoditi uključujući Ministarstvo obrane, Ministarstvo energetike i USDA Poljoprivredni istraživački centar.

Lube report, June, 2005

Pad potražnje za procesnim uljima utječe na ukupni pad prodaje maziva

Prema zadnjim statističkim podacima izrađenim u National Petrochemical and Refiners Association na ukupnu količinu prodaje maziva u SAD-u utječe ponovljeni

pad potražnje za procesnim uljima, koja je u drugom kvartalu 2005. manja za 0,2 % u odnosu na isto razdoblje u 2004. godini.

Naime, nedavno objavljeni kvartalni indeks rasta prodaje maziva koji izračunava National Petrochemical and Refiners Association pokazao je da je prodaja maziva u drugom kvartalu 2005. godine pala za 6,4 % u odnosu na proteklo razdoblje. Ako se izuzmu procesna ulja, prodaja maziva je narasla za skromnih 1 %.

Prodaja maziva za motorna vozila je porasla za 2,3 % u odnosu na drugi kvartal prethodne godine, dok je prodaja industrijskih maziva, izuzevši procesna ulja, pala za 3,2 %. Potražnja za mazivim mastima je porasla za 0,8 %.

Sveukupna prosječna prodaja industrijskih maziva u drugom kvartalu 2005. je za 2,2 % manja u odnosu na isto razdoblje 2002. godine, koja se uzima kao polazna godina u izračunavanju indeksa.

Prema podacima koje posjeduje U.S. Energy Information Agency, proizvodnja baznih ulja u SAD-u je iznosila 16,4 milijuna barela (cca 2250000 t), što je porast od 6,9 % u odnosu na drugi kvartal 2004. Količina proizvedenog parafina je narasla za 31 % odnosno na 1,5 milijuna barela (cca 240000 t).

Nedavni izvještaj je uključivao i revidirane podatke koji ukazuju na mnogo gore stanje u industriji od onoga koje je objavljeno početkom godine. U kolovozu je donesena procjena od National Petrochemical and Refiners Association da bi prodaja maziva u prvom kvartalu porasla za 0,4 % u odnosu na isto razdoblje u 2004. da prodaja procesnih ulja nije pala za 17 %. Ažurirani statistički podaci za prvu četvrtinu godine pokazivali su da je prodaja maziva uključujući i mazive masti pala za 2,2 %, bez obzira na kretanje prodaje procesnih ulja.

Valvolineov profit ponovno pada

Valvolineov profit za fiskalnu 2005. godinu pao je za 14% u odnosu na prošlu godinu i to zahvaljujući kombinaciji sporije prodaje maziva i povećanih troškova sirovina, izjavila je nedavno matična tvrtka Ashland Inc. u svom preliminarnom izvješću pred kraj godine.

Prodavač proizvoda za automobilske potrošače prijavio je poslovni prihod u iznosu od 90 milijuna USA za 12 mjeseci zaključno sa 30. rujnom, što je za 105 milijuna USD manje od prihoda u fiskalnoj 2004. godini. Ukupni prihod od prodaje narastao je za skromnih 2,2 %, tj. na 1,3 milijarde USD, ali je količina prodaje temeljnog poslovanja mazivima tvrtke Valvoline pala za 5 %, tj. na na 175,4 milijuna galona (oko 664 milijuna litara). Prodaja vrhunskih proizvoda je, kao udio u sveukupnoj količini prodaje u SAD-a, porasla s 21,5 % na 23,4 %.

Valvolineov operativni prihod za završna tri mjeseca fiskalne godine pao je za 30 % u odnosu na rujanski kvartal prethodne godine, na iznos od 21 milijun USD. Količina prodaje maziva za to razdoblje je pala za 13 %, uključujući pad od 17 % u količini prodanog Valvoline branda na tržištu Sjeverne Amerike.

Valvolineova zarada nije padala gledajući godinu za godinom u zadnja četiri od pet kvartala - s iznimkom drugog kvartala 2005. kada je prihod uglavnom bio u fazi mirovanja. Tvrta Valvoline, sa sjedištem u Lexingtonu, Ky., jedan je od dva najveća svjetska nezavisna dobavljača maziva. Drugi je tvrtka Fuchs Petrolub AG, sa sjedištem u Mannheimu, Njemačka.

Chrysler je detaljno razradio program licenciranja ATF-tekućina

Chrysler grupa, dio velike tvrtke DaimlerChrysler, lansirala je program rebranda homologacije (postupak dobivanja approvala, uporabne dozvole, uglavnom temeljem dokumentacije, a bez potrebe provođenja skupih testova, jer se zapravo samo preprodaje već homologirani proizvod pod drugom komercijalnom markom o.p.) za svoju tvorničku marku tekućina za automatske mjenjače razine kvalitete prema specifikaciji ATF+4. Četiri proizvođača maziva su trenutačno licencirani za proizvodnju tekućina za automatske mjenjače razine kvalitete prema specifikaciji ATF+4; dok su tri od četiri tvrtke već spremne za prodaju proizvoda licenciranim prodavačima.

Gospođa Rebecca Cox iz Centra za osiguranje kvalitete, odjela američkog Instituta za materijale, objavila je program rebrand homologacija (licenciranja) na godišnjem sastanku nezavisnog udruženja proizvođača maziva (Independent Lubricant Manufacturers Association, ILMA) u Orlandu, u državi Florida. Centar za osiguranje kvalitete, sa sjedištem u Midlandu, Michigan, odgovoran je za provođenje Chryslerovog programa licenciranja za ATF tekućine koje zadovoljavaju specifikaciju ATF+4.

Tekućine za automatske mjenjače koje su po prvi put uvedene prije šest godina te odgovaraju specifikaciji ATF+4 pružaju znatno poboljšanu zaštitu od trošenja, termičku stabilnost i zahtijevanu teciost pri niskim temperaturama, dok istodobno zadržavaju odgovarajuće sposobnosti smanjenja trenja koje se zahtijevaju u prijenosnicima i pretvaračima momenta vrtnje koji se koriste u vozilima Chrysler grupe. Tekućina za automatske mjenjače razine kvalitete specifikacije ATF+4 ima odobrenje i za korištenje u starijim mjenjačima, i koristit će se u svim budućim Chryslerovim vozilima, te će time zamijeniti ATF tekućine razine kvalitete ATF+3.

Unutar novog programa koji je Chrysler objavio u rujnu 2005. pojavljuju se dva tipa licenci za uporabu zaštićene marke ATF+4 za ATF tekućina. To su licence za rebrandere i blendere. Rebrander je, prema riječima gospođe Cox, tvrtka koja kupuje homologirane ATF tekućine razine kvalitete prema specifikaciji ATF+4 od bladera - licenciranog proizvođača i zatim ih pakira te prodaje pod svojom trgovackom markom i licencnim brojem.

Kandidati - rebranderi prijavljuju se u Centru za osiguranje kvalitete, podnose izjave licenciranih proizvođača, kopiju predviđene označke proizvoda i godišnju trošarinu za licence u visini od 5000 USD. Prije nego što je rebrand licenca odobrena, Centar provodi inspekciju svakog pojedinačnog mjesta punjenja i pakiranja. Rebrander

također treba priložiti i uzorak iz prve proizvodne šarže sa svakog mesta pakiranja kroz 60 dana kako bi na taj način zadržao licencu. Testiranje priloženih uzoraka ne stvara dodatne troškove za rebrandera.

Licence za mješaonice maziva

Mješaonica maziva blender je tvrtka koja proizvodi homologirane formulacije ATF+4 za što posjeduje uporabnu dozvolu i zatim te formulacije prodaje licenciranim rebranderima ili na tržištu. Svaka formulacija mora imati jedinstveni licencni broj. Četiri tvrtke trenutačno imaju uporabnu dozvolu za poslovanje kao blenderi odobrenih formulacija ulja prema specifikaciji ATF+4: Petro-Canada, Shell, Valvoline i ExxonMobil. Tri tvrtke: Petro-Canada, Shell i Valvoline su u ovom trenutku spremne ponuditi proizvode rebranderima.

Zahtjevi i troškovi postupka homologacije za dobivanje statusa bladera su znatno veći u odnosu na zahtjeve i troškove koje ima kandidat za rebrendera.

Prijavljavači za proces licenciranja predaju zahtjev za kvalifikacijom svojih formulacija u Centar za osiguranje kvalitete. Specifikacija ATF+4 zahtjeva specifični sustav aditiva koji dobavlja poznata tvrtka Lubrizol te korištenje baznog ulja s iznimno visokim indeksom viskoznosti. Tvrte SK Corp., Petro-Canada i Motiva trenutačno imaju bazno ulje koje je odobreno za uporabu u proizvodnji ovih tekućina za automatske mjenjače.

Chryslerov ATF odbor razmatra prijavu svakog proizvođača maziva i odlučuje opseg potrebnih ispitivanja. Testiranja koja se trenutačno provode uključuju fizikalna i kemijska ispitivanja, pokuse trošenja, ispitivanja sposobnosti podnošenja opterećenja i ispitivanja svojstva utjecaja na elastomere (koja su iznimno važna u pogledu brtvljenja i kompatibilnosti s uljnim medijima, o.p.). Ukupni troškovi ispitivanja iznose gotovo 90000 USD.

Ako je uzorak prijavljene ATF tekućine prošao zahtjeve ispitivanja, tj. ako je odobren, potencijalni blender predaje ugovor o licenci, kopiju predviđene oznake proizvoda i plaća godišnju taksu za licencu u iznosu od 5000 USD. Tada Centar za osiguranje kvalitete šalje inspekciju da pregleda mesta proizvodnje i pakiranja bladera prije nego što se licenca u potpunosti odobri.

Blender prilaže tjedni izvještaj aktivnosti te plaća mjesecni naknadu troškova za korištenje licence (royalties) u iznosu od jednog dolara po prodanom galonu (1 am. galon standardni = 3,7854 l) ili nekako drukčije distribuiranom proizvodu.

U prvoj godini dobivanja licence bladeri također predaju kvartalni uzorak proizvoda na testiranje u Centar za osiguranje kvalitete, čime nastaje još jedan trošak za bladera.

Informacije i prijave su moguće u Center for Quality Assurance na broju: 989-496-2399 ili clientservices@CenterForQA.com.

Lube report, October, 2005

Priredila: Siman Issa